زنجیرە ڕێنماییەکانی دێرین ژمارە ٩١ **ژمارەی مۆڵەت ١**

کۆمەڵێك ئادابی شەرعی

ئادابی دوازدەیەم

ئادابەکانی سەردانی کردنی نەخۆش

نوسینی

م. هەڵگۆرد مصطفی گەڵاڵەیی

١٤٣٨ کۆچی ٢٠١٧ زاینی

مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ (الشعراء : ٨٠) .

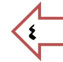
واتە : هەر کاتێك نەخۆش بووم تەنها خوای گەورە شیفام دەدات .

وە سەبارەت بە نەخۆشی پێغەمبەری خۆشەویستمان ﷺ لە فەرموودەیەکی سەحیحدا هاتووە عبداللە ی کوڕی مسعود (رضي الله عنه) فەرموویەتی : ﴿ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ – صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ – وَهُوَ يُوعَكُ، فَمَسِسْتُهُ بِيَدِي فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكًا شَدِيدًا . فَقَالَ النَّبِيُّ – صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -: " أَجَلْ ، إِنِّي أُوعَكُ كَمَا يُوعَكُ رَجُلَانِ مِنْكُمْ " . قَالَ : فَقُلْتُ: ذَلِكَ لِأَنَّ لَكَ أَجْرَيْنِ ؟ فَقَالَ : " أَجَلْ " . ثُمَّ قَالَ: " مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى مِنْ مَرَضٍ فَمَا سِوَاهُ ، إِلَّا حَطَّ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ سَيِّئَاتِهِ ، كَمَا تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا " ﴾ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ . واتە : چوومە لای پێغەمبەری خوا ﷺ لەو کاتەی تایەکی زۆر گەرمی لێ بوو ، دەستم گەیاندە پێغەمبەری خودا ﷺ وتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بەڕاستی تایەکی زۆرت لێیە ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی: بەڵێ من بە ئەندازەی دوو کەس لەئێوە تام دێتێ و لاشەم گەرم دەبێت ، ابن مسعود وتی : دیارە ئەوە بۆ ئەوەیە هەتا دوو پاداشتت بۆ بنوسرێت ؟ پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : بەڵێ ، پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هیچ موسوڵمانێك نیە تووشی ئازارێك بێت بەهۆی نەخۆشیەوە ئیلا خوای گەورە گوناهەکانی بەهۆیەوە هەڵدەوەرێنێت ، هەروەکو چۆن درەخت گەڵاکانی هەڵدەوەرێنێت .

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

نوسینی : م هەڵگورد مصطفى گەڵاڵەیی

١٠ ربيع الثاني/ ١٤٣٨هـ – ٢٠١٧/١/٩ م

زنجیرە ڕێنماییەکانی دێرین ژمارە ٩١ ژمارەی مۆڵەت ١

کۆمەڵێك ئادابی شەرعی

ئادابی دوازدەیەم

ئادابەکانی سەردانی کردنی نەخۆش

نوسینی

م. هەڵگۆرد مصطفی گەڵاڵەیی

١٤٣٨ کۆچی ٢٠١٧ زاینی

مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ (الشعراء : ٨٠) .

واتە : هەر کاتێك نەخۆش بووم تەنها خوای گەورە شیفام دەدات .

وە سەبارەت بە نەخۆشی پێغەمبەری خۆشەویستمان ﷺ لە فەرموودەیەکی سەحیحدا هاتووە عبداللە ی کوڕی مسعود (رضي الله عنه) فەرموویەتی : ﴿ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ – صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ – وَهُوَ يُوعَكُ، فَمَسِسْتُهُ بِيَدِي فَقُلْتُ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّكَ لَتُوعَكُ وَعْكًا شَدِيدًا . فَقَالَ النَّبِيُّ – صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -: " أَجَلْ ، إِنِّي أُوعَكُ كَمَا يُوعَكُ رَجُلَانِ مِنْكُمْ " . قَالَ : فَقُلْتُ: ذَلِكَ لِأَنَّ لَكَ أَجْرَيْنِ ؟ فَقَالَ : " أَجَلْ " . ثُمَّ قَالَ: " مَا مِنْ مُسْلِمٍ يُصِيبُهُ أَذًى مِنْ مَرَضٍ فَمَا سِوَاهُ ، إِلَّا حَطَّ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ سَيِّئَاتِهِ ، كَمَا تَحُطُّ الشَّجَرَةُ وَرَقَهَا " ﴾ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ . واتە : چوومە لای پێغەمبەری خوا ﷺ لەو کاتەی تایەکی زۆر گەرمی لێ بوو ، دەستم گەیاندە پێغەمبەری خودا ﷺ وتم : ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ بەڕاستی تایەکی زۆرت لێیە ، پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی: بەڵێ من بە ئەندازەی دوو کەس لەئێوە تام دێتێ و لاشەم گەرم دەبێت ، ابن مسعود وتی : دیارە ئەوە بۆ ئەوەیە هەتا دوو پاداشتت بۆ بنوسرێت ؟ پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : بەڵێ ، پاشان پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی : هیچ موسوڵمانێك نیە تووشی ئازارێك بێت بەهۆی نەخۆشیەوە ئیلا خوای گەورە گوناهەکانی بەهۆیەوە هەڵدەوەرێنێت ، هەروەکو چۆن درەخت گەڵاکانی هەڵدەوەرێنێت .

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه وسلم

نوسینی : م هەڵگورد مصطفى گەڵاڵەیی

١٠ ربيع الثاني/ ١٤٣٨هـ – ٢٠١٧/١/٩ م

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين .

ئادابەكانی سەردانی كردنی نەخۆش

١) **نیاز پاكی بۆ خوای گەورە لەكاتی سەردانی كردنی نەخۆش** : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : (مَنْ عادَ مريضا ً ، أو زارَ أخاً له في الله , ناداه منادٍ : أنْ طِبْتَ وطابَ مَمْشاكَ ، وتَبوَّأْتَ مِنَ الجنَّةِ مَنْزِلاً) . صَحِيحُ التَّرْغِيب وَالتَّرْهِيب : ٢٥٧٨.

واتە : هەركەسێك سەردانی نەخۆشێك بكات یان سەردانی برایەكی بكات لە پێناو خوای گەورە ، فریشتەیەك بانگی دەكات و دەڵێت بەختەوەری دونیاو قیامەت بی و ڕۆیشتنەكەت بۆ كارێی زۆر باشە و شوێنێكی زۆر خۆش و بەرزت لەبەهەشت بە دەست هێنا .

٢) **سەردانیكردنی نەخۆش لەكاتێكی گونجاو** : پێویستە لەكاتێكی گونجاو سەردانی نەخۆش بكرێت و نابێت لەكاتێكی وا سەردانی نەخۆش بكرێت كە بەهۆیەوە نارەحەت بێت .

٣) **دوعاكردن بۆ نەخۆش** : پێی بوترێت : (لا بأس طهور إنْ شاءالله) واتە : نەخۆشیەكەت إن شاءالله دەبێتە كەفارەتی تاوانەكانت ، وە حەوت جار بوترێت : (أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ) .

٤) **ئامۆژگاری كردنی نەخۆش بە ئارامگرتن** : پێویستە ئامۆژگاری نەخۆش بكرێت بە ئارامگرتن و ڕازی بوون بە قەدەری خوای گەورە و تەنها داوای شیفا لە خوای گەورە بكات و هەرگیز پەنا بۆ نوشتەو گۆڕی پێغەمبەران و پیاو چاكان نەبات چونكە

ئەم كارە دروست نیە و شەریك بۆ خوا دانانە و گەورەترینی تاوانەكانە .

٥) **زۆر دانەنیشتن لەلای نەخۆش ئیلا ئەگەر نەخۆشەكە حەز بكات** : پێویستە ڕەچاوی تەندروستی نەخۆش بكرێت زۆر لە لای دانەنیشن ئەگەر پێی نارەحەت بێت و زیانی بۆی هەبێت .

٦) **زۆر پرسیار نەكردن لە نەخۆشەكە** : لەكاتی سەردانی كردنی نەخۆش نابێت زۆر قسەی زیاد و پرسیار لە خودی نەخۆشەكە بكرێت بۆ ئەوەی زۆر بێ تاقەت نەبێت ، چونكە نەخۆش خۆی بێ هێزە بەزۆر پرسیار كردن لە چۆنیەتی نەخۆشیەكەی زیاتر بێ توانا و نارەحەت دەبێت .

٧) **ئومێد بەخشین بە نەخۆشەكەو ورە بەرزكردنەوەی** : پێویستە قسەی خۆش لەگەڵ نەخۆشدا بكرێت و قسەكانی ئومێد بەخش بن و قسەیەكی وای لەلا نەكرێت ببێتە مایەی بێ ئومێدی و بێ هوابوونی لە چاك بوونەوەی نەخۆشیەكەی .

٨) **بیر هێنانەوەی نەخۆشی پێغەمبەران و پیاوچاكان** : كە پێغەمبەران و پیاو چاكانیش تووشی نەخۆشی بوونە و ئارامیان گرتووە بۆ نموونە پێغەمبەر ئەیوب علیه الصلاة والسلام (١٨) هەژدە ساڵ نەخۆش كەوتووە بۆ ئەوەی ئەجرو پاداشتی زۆر دەست بكەوێت و ئارام بگرێت .

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : (إِنَّ أَيُّوبَ نَبِيَّ اللَّهِ كَانَ فِي بَلَائِهِ ثَمَانِيَ عَشْرَةَ سَنَةً) . السلسلة الصحيحة " (رقم/١٧) . واتە : بەڕاستی پێغەمبەری خوا ئەیوب (علیه الصلاة والسلام) (١٨) هەژدە ساڵ لەناو نەخۆشیەكەی دابوو .

وە خوای پەروەردگار سەبارەت بە نەخۆشی پێغەمبەر إبراهیم دەفەرموێت : (وَإِذَا

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين .

ئادابەكانی سەردانی كردنی نەخۆش

١) نیاز پاكی بۆ خوای گەورە لەكاتی سەردانی كردنی نەخۆش : پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : (مَنْ عادَ مريضا ً ، أو زارَ أخاً له في الله , ناداه منادٍ : أنْ طِبْتَ وطابَ مَمْشاكَ ، وتَبوَّأْتَ مِنَ الجنَّةِ مَنْزِلاً) . صَحِيحُ التَّرْغِيب وَالتَّرْهِيب : ٢٥٧٨.

واتە : هەركەسێك سەردانی نەخۆشێك بكات یان سەردانی برایەكی بكات لە پێناو خوای گەورە ، فریشتەیەك بانگی دەكات و دەڵێت بەختەوەری دونیاو قیامەت بی و ڕۆیشتنەكەت بۆ كارێی زۆر باشە و شوێنێكی زۆر خۆش و بەرزت لەبەهەشت بە دەست هێنا .

٢) سەردانیكردنی نەخۆش لەكاتێكی گونجاو : پێویستە لەكاتێكی گونجاو سەردانی نەخۆش بكرێت و نابێت لەكاتێكی وا سەردانی نەخۆش بكرێت كە بەهۆیەوە نارەحەت بێت .

٣) دوعاكردن بۆ نەخۆش : پێی بوترێت : (لا بأس طهور إنْ شاءالله) واتە : نەخۆشیەكەت إن شاءالله دەبێتە كەفارەتی تاوانەكانت ، وە حەوت جار بوترێت : (أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيَكَ) .

٤) ئامۆژگاری كردنی نەخۆش بە ئارامگرتن : پێویستە ئامۆژگاری نەخۆش بكرێت بە ئارامگرتن و ڕازی بوون بە قەدەری خوای گەورە و تەنها داوای شیفا لە خوای گەورە بكات و هەرگیز پەنا بۆ نوشتەو گۆڕی پێغەمبەران و پیاو چاكان نەبات چونكە

٢

ئەم كارە دروست نیە و شەریك بۆ خوا دانانە و گەورەترینی تاوانەكانە .

٥) زۆر دانەنیشتن لەلای نەخۆش ئیلا ئەگەر نەخۆشەكە حەز بكات : پێویستە ڕەچاوی تەندروستی نەخۆش بكرێت زۆر لە لای دانەنیشن ئەگەر پێی نارەحەت بێت و زیانی بۆی هەبێت .

٦) زۆر پرسیار نەكردن لە نەخۆشەكە : لەكاتی سەردانی كردنی نەخۆش نابێت زۆر قسەی زیاد و پرسیار لە خودی نەخۆشەكە بكرێت بۆ ئەوەی زۆر بێ تاقەت نەبێت ، چونكە نەخۆش خۆی بێ هێزە بەزۆر پرسیار كردن لە چۆنیەتی نەخۆشیەكەی زیاتر بێ توانا و نارەحەت دەبێت .

٧) ئومێد بەخشین بە نەخۆشەكەو ورە بەرزكردنەوەی : پێویستە قسەی خۆش لەگەڵ نەخۆشدا بكرێت و قسەكانی ئومێد بەخش بن و قسەیەكی وای لەلا نەكرێت ببێتە مایەی بێ ئومێدی و بێ هوابوونی لە چاك بوونەوەی نەخۆشیەكەی .

٨) بیر هێنانەوەی نەخۆشی پێغەمبەران و پیاوچاكان : كە پێغەمبەران و پیاو چاكانیش تووشی نەخۆشی بوونە و ئارامیان گرتووە بۆ نموونە پێغەمبەر ئەیوب علیه الصلاة والسلام (١٨) هەژدە ساڵ نەخۆش كەوتووە بۆ ئەوەی ئەجرو پاداشتی زۆر دەست بكەوێت و ئارام بگرێت .

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی : (إِنَّ أَيُّوبَ نَبِيَّ اللَّهِ كَانَ فِي بَلَائِهِ ثَمَانِيَ عَشْرَةَ سَنَةً) . السلسلة الصحيحة " (رقم/١٧) . واتە : بەڕاستی پێغەمبەری خوا ئەیوب (علیه الصلاة والسلام) (١٨) هەژدە ساڵ لەناو نەخۆشیەكەی دابوو .

وە خوای پەروەردگار سەبارەت بە نەخۆشی پێغەمبەر إبراهیم دەفەرموێت : (وَإِذَا

٣